

УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА: ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Ганна ЧУМАК

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

<https://orcid.org/0000-0001-8415-4370>

Метою статті є дослідження особливостей управління витратами на підприємстві з метою прийняття ефективних управлінських рішень. Актуальність досліджуваної проблеми зумовлена появою нових наукових концепцій та ідей розвитку суспільства, а також потребою удосконалення існуючих методів управління та їх адаптацією до умов функціонування підприємств України. В умовах ринкової економіки основна мета діяльності підприємства є досягнення максимального прибутку. Усі інші цілі підпорядковані цьому головному завданню, оскільки прибуток є основою та джерелом фінансових ресурсів для подальшого розвитку. Саме управління витратами є засобом досягнення підприємством високого економічного результату. Наведено основні підходи до поняття «управління витратами», визначено основні підходи щодо управління ними. Управління витратами підприємства являє собою процес цілеспрямованого впливу на склад, структуру та поведінку витрат, а також їх облік, планування, аналіз та контроль для прийняття управлінського рішення щодо їх оптимізації. Вибір найбільш придатної конфігурації елементів системи управління витратами при цьому сприяє створенню і забезпеченню оптимального економічного способу виробництва та реалізації продукції. Система управління витратами має функціональний та організаційний аспекти. Вона включає такі функціональні підсистеми: пошук та виявлення факторів економії ресурсів; нормування витрат ресурсів; планування витрат ресурсів за їх видами; облік та аналіз витрат ресурсів; стимулювання економії та ресурсів та зниження їх витрати.

Показано, що функціональний підхід до розподілу витрат за видами діяльності сприятиме вирішенню зазначених проблем. Він дозволить впровадити нову систему вимірювань та виявляти найбільш точні показники собівартості виробленої продукції, на основі вимірювання та розподілу витрат з урахуванням диференційованого споживання виробництвом ресурсів, що дозволить визначити сфери відповідальності менеджерів, а також оперативно вирішувати проблеми ціноутворення, скорочення витрат на основі аналізу витрат, сформованих за видами діяльності, здійснювати моделювання їхньої поведінки та на основі даних загальних витрат формувати фінансові кошториси та в цілому більш ефективно здійснювати управління витратами.

Ключові слова: витрати підприємства, система управління витратами підприємства, підходи до управління, функціональний аспект, методи управління.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2022-6-21>

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Ефективність роботи підприємства багато в чому залежить від управлінської діяльності, що забезпечує реальну економічну самостійність та конкурентоспроможність. Посилення конкуренції, зміна споживчої поведінки учасників ринку, постійне зростання цін на основні ресурси – це причини, які спонукають підприємство зосередити увагу на розробці нових концепцій та сучасних підходів до управління виробничим процесом та, як наслідок, його головною складовою – витратами. Витрати підприємства є найважливішим показником економічної ефективності виробництва, що відображає всі сторони господарської діяльності та акумулює результати використання всіх виробничих ресурсів. У період відсутності дефіциту ресурсів і відносної стабілізації ринкових відносин на перший план виходять проблеми управління внутрішніми ресурсами підприємства та оптимізації витрат. Управління витратами є важливим видом діяльності суб'єктів підприємництва, оскільки фінансовий результат діяльності будь-якого підприємства багато в чому залежить від якості аналізу та управління витратами.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемі управління витратами, як одній з найбільш складних та важливих в економіці, остільки витрати – важливий показник економічної ефективності виробництва, що охоплює всі сторони господарської діяльності, присвячені праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених таких, як Бутинець Ф., Великий Ю., Гордієнко В., Данилюк М., Дорндбуш Р., Друрі К., Загородній А., Козаченко Г., Лінсей Д., Цал-Цалко Ю. та ін.

Водночас проблема системного розрахунку та комплексного підходу до розподілу витрат за видами діяльності залишається недостатньо дослідженою, тому виникає потреба дослідження та впровадження у практику функціонального підходу до розподілу витрат, при якому взаємозв'язки всіх елементів, що утворюють виробничо-збутовий процес, досліджуються комплексно.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Мета статті – дослідження особливостей управління витратами на підприємстві з метою прийняття ефективних управлінських рішень.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

У ринкових умовах господарювання підвищення якості та зростання конкурентоспроможності продукції, що випускається, при одночасному зниженні витрат на її виготовлення є одним з актуальних завдань економічного розвитку. Витрати виробництва різноманітні за складом, економічному призначенню, питомій вазі у їхній загальній сумі, ролі у виробництві та реалізації продукції, залежно від обсягу виробництва та інших характеристик. Класифікація витрат, що задовольняє цілям управління, є основним принципом організації управлінського обліку виробничої діяльності, методом обробки та аналізу інформації про виробничі витрати та здійснює вплив на формування собівартості продукції.

Управління витратами - це цілий набір методик, процесів і конкретних процедур з управління ресурсами організації. У системі управління підприємством важливе місце приділяється питанням управління витратами на виробництво. Процес управління витратами на виробництво – це багатопрофільний процес, що охоплює всі аспекти господарської діяльності, починаючи з постачання й закінчуючи реалізацією готової продукції [1, С.14].

Управління витратами передбачає не мінімізацію витрат, що може привести до скорочення виробництва, а ефективніше використання ресурсів підприємства, їх економію та максимальну віддачу від них на всіх етапах виробничого процесу. Управління витратами є важливою ланкою в системі управління, від якості якої залежать фінансові результати діяльності, темпи розширеного відтворення, фінансовий стан, фінансова стійкість.

Основними передумовами управління витратами є такі напрями, як [2, с. 144]:

1. Оперативне отримання інформації про витрати, що дає змогу своєчасно здійснювати вплив на виробничий процес, оптимізуючи його.
2. Відповідність системи обліку цілям управління, що забезпечує надання інформації, необхідної для управління.
3. Критерієм точності під час обчислення собівартості продукції повинна бути не повнота включення витрат, а спосіб віднесення витрат на ту чи іншу продукцію.
4. Основну увагу слід приділити розподілу непрямих витрат, складанню обґрунтованих нормативних калькуляцій та організації контролю за їх дотриманням у процесі виробництва.
5. Виявлення відхилень до або під час здійснення виробничого процесу дає змогу менеджерам попереджати виробничі втрати, що має велике значення в мобілізації резервів виробництва та підвищенні його ефективності.
6. Чіткий взаємозв'язок між величиною витрат і особами, які за них відповідають та їх контролюють. Досягнення цього завдання можливе в умовах обліку витрат за центрами відповідальності.

Існують різні погляди до визначення поняття «управління витратами», що визначає певну складність у практичному застосуванні його інструментарію для будь-якого господарюючого суб'єкта (табл. 1).

Отже, управління витратами являє собою підсистему системи управління підприємством, яка характеризує раціональне використання ресурсів підприємства та дозволяє максимізувати віддачу від їх використання.

Система управління витратами включає такі організаційні підсистеми, як:

- пошук і виявлення факторів економії ресурсів;
- планування витрат за видами;
- облік й аналіз витрат;
- стимулювання економії ресурсів і зниження витрат.

Такими підсистемами керують відповідні структурні одиниці підприємства.

Кожен елемент системи виконує чітко поставлені завдання і спрямований на досягнення загальних цілей підприємства.

Так, організаційні підсистеми: нормування витрат, ресурсів, планування і прогнозування витрат за іншими видами, облік й аналіз, пошук і виявлення факторів економії ресурсів – вирішують проблеми в межах своїх обов'язків, а всі разом забезпечують конкурентоспроможність і ефективність діяльності як окремих підрозділів, так і підприємства в цілому [5].

Комплексна система управління витратами визначає принципи, порядок, послідовність і регламентацію дій щодо впливу суб'єктів управління витратами на об'єкти за допомогою реалізації функцій управління через елементи управлінського процесу, використовуючи набір інструментів і методів управління витратами, спрямованих на досягнення головної мети підприємства –

одержання прибутку, враховуючи постійні зміни у зовнішньому та внутрішньому його середовищах. До інструментів управління витратами належить кадрове, інформаційно-технічне, організаційне, методичне забезпечення управління витратами [6].

Таблиця 1

Основні підходи до визначення поняття «управління витратами»

Автори	Визначення поняття
Г.Л. Багісв	Управління витратами – це засіб високого досягнення економічного результату
І. С. Давидович	Динамічний процес, який включає управлінські дії, мета яких полягає у досягненні високого економічного результату діяльності підприємства через виконання всіх функцій, які властиві управлінню будь-яким об'єктом
С. Ковтун, Н. Ткачук, С. Савлук	Здійснення конкретних заходів з оптимізації співвідношення «затрати-результат», забезпечує досягнення підпорядкованих цілей шляхом регулювання процесів, що становлять господарську діяльність
Г.А. Краюхін	Управління витратами – засіб досягнення підприємством економічного результату, який не зводиться лише до зниження витрат, а й поширюється на всі елементи управління
О. В. Крушельницька	Складний багатоаспектний та динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства; система принципів та методів розробки і реалізації управлінських рішень, заснованих на використанні об'єктивних економічних законів
П. Лабзунов	Під управлінням витратами слід розуміти безперервний процес їх обліку, аналізу, планування та контролю, результатом якого є знаходження управлінського рішення, що спрямоване на оптимізацію затрат та їх зниження
А. А. Пилипенко	Система принципів і методів розробки й реалізації управлінських рішень, заснована на використанні об'єктивних економічних законів відносно формування й регулювання витрат, забезпечення ефективного використання ресурсів і капіталу підприємства в різних видах його діяльності відповідно до стратегічних та поточних цілей розвитку
А.М. Турило	Управління витратами – це процес цілеспрямованого формування оптимального рівня витрат підприємства

Джерело: складено автором на основі [3, 4]

Ми погоджуємося з думкою Андрющенко І. С. , що управління витратами підприємства являє собою процес цілеспрямованого впливу на склад, структуру та поведінку витрат, а також їх облік, планування, аналіз та контроль для прийняття управлінського рішення щодо їх оптимізації. Базуватися даний процес має на принципах цілеспрямованості, послідовності, системності, безперервності, надійності, поєднання матеріальних та моральних стимулів, мінімізації марнотратства, що загалом дасть змогу досягти поставлених цілей керівництва щодо оптимізації обсягу та структури витрат підприємства [7].

Отже, управління витратами є важливою функцією економічного механізму будь-якого підприємства. Раціональне управління витратами реалізується через утворення відповідної системи. Дослідження структури управління витратами як системи з усіма її елементами має розкривати значення цього поняття для життєдіяльності підприємства загалом. Система управління витратами являє собою сукупність елементів: принципів, завдань, аспектів, управлінських відносин, які взаємопов'язані один з одним та утворюють певну цілісність [8].

Управління витратами на підприємстві здійснюється свідомо суб'єктами управління, якими є керівники, фахівці підприємства та його структурних підрозділів (цехів, відділів, дільниць тощо). Об'єктом управління в системі управління витратами є процеси, операції, явища, які виникають на підприємстві під час його господарської діяльності, що розглядаються з точки зору здійснення витрат, тобто витрачання ресурсів.

Важливим складником системи управління витратами підприємства є визначення завдань, реалізація яких дає змогу досягти поставленої мети, а саме: визначення ролі витрат як чинника економічної діяльності; збір коректної інформаційної бази, що сприятиме оцінці витрат під час вибору оптимального рішення; розрахунок витрат за окремими напрямками діяльності підприємства; розрахунок норми необхідних витрат на виробництво одиниці продукції; виявлення шляхів зниження витрат на всіх етапах господарської діяльності підприємства [4].

В системі управління витратами підприємства вирізняють аспекти: функціональний, організаційний та мотиваційний. Функціональний аспект є первинним. Схему функціонального аспекту системи управління витратами на підприємстві наведено на рис. 1 [9].

Родоначалником функціонального підходу є К. Друрі. Він виділяв три класифікаційні ознаки групування витрат: для визначення собівартості вироблених послуг та отриманого прибутку; для прийняття рішень та планування; для здійснення процесу контролю та регулювання.

Функціональний підхід до управління розглядає діяльність підприємства як сукупність однорідних функцій, виконуваних підрозділами (відділами).

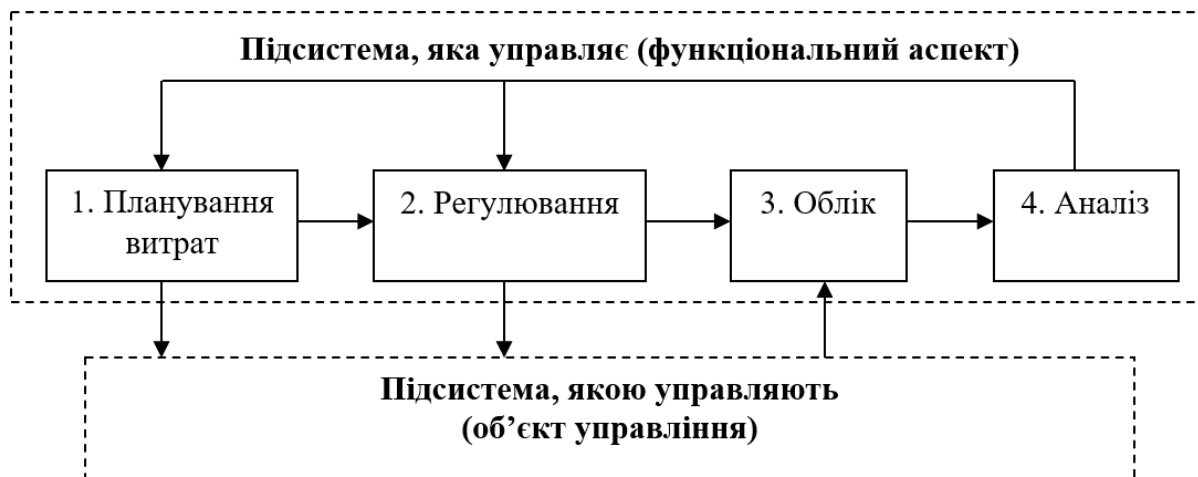

Рис. 1. Загальна схема функціонального аспекту системи управління витратами на підприємстві

Згідно з функціональним підходом управління витратами розглядається, як реалізація суб'єктом управління основних функцій управління щодо об'єкта управління, яким виступають витрати. Відповідно до класичної теорії управління, функції управління поділяються на загальні та специфічні. Управління витратами належить до специфічних функцій управління, оскільки є сукупністю дій та операцій, спрямованих на формування обсягу витрат на рівні різних об'єктів управління. На рівні реалізації специфічної функції управління витратами використовуються класичні дії щодо управління будь-якими об'єктами: планування, організація, контроль, мотивація. Відмінність реалізації, специфічних функцій щодо різних об'єктів управління полягає у спеціальних методах, інструментах впливу на об'єкт для досягнення визначеної мети такого управління [10].

Отже, сутність функціонального підходу полягає в тому, що замість розподілу накладних витрат за виробничими підрозділами витрати співвідносяться з певними видами робіт (функціями), які здійснюються на користь виробництва та реалізації того чи іншого виду продукції (наприклад, постачання матеріалів, налагодження обладнання, контроль якості). Здійснення кожного виду активності потребує певних ресурсів, вартісною оцінкою яких є сума витрат тієї чи іншої виду.

Функціональний аспект управління витратами – це комплексне використання управлінських функцій в процесі управління витратами на підприємстві. До нього включають:

1. Оптимізація використання ресурсів і подальше нормування витрат здійснюється у процесі розробки виробів та технології їх виготовлення, тобто під час конструкторської і технологічної підготовки виробництва, обґрунтування методів його організації.

2. Планування витрат необхідне для обґрунтування управлінських рішень і визначення очікуваних результатів роботи – прибутку.

3. Облік витрат встановлює їх фактичну величину після здійснення запланованої роботи. Обчислення фактичних витрат є фіксацією того стану з витратами, що стався реально відповідно до фактичних обсягів виробництва, діючих цін і можливих відхилень від норм.

4. Контроль і аналіз витрат необхідні для з'ясування їх раціональності, відповідності фактичних витрат плановим. Відхилення аналізується і розробляються заходи щодо дотримання режиму економії.

5. Стимулювання раціонального використання ресурсів є надзвичайно важливим чинником у системі управління витратами. Розробники проектів, управлінських рішень, їх виконавці повинні бути матеріально зацікавлені в економії факторів виробництва [11].

Таким чином, основним недоліком функціонального підходу є орієнтація більше на внутрішні процеси, ніж на ринок, й як наслідок втрата гнучкості реакції на зовнішні умови. Функціональний підхід дозволяє отримати загальне уявлення про діяльність підприємства, але не забезпечує необхідну точність оцінки, а його основними рисами функціонального підходу є: виділення ключових видів діяльності фірми та організація роздільного обліку витрат за виділеними видами діяльності; визначення носія витрат для кожного з видів діяльності (тобто основної причини

виникнення відповідних витрат), а також калькулювання питомих витрат виходячи із даних про витрати на виробництво та продаж одиниці продукції.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

З метою ефективного корпоративного управління, основна ціль якого спрямована на досягнення поставлених стратегічних завдань в рамках управління витратами підприємства використовуються різні методи управління витратами підприємства на виробництво та реалізацію продукції. Функціональний підхід покладено практично в основу всіх систем, що дозволяє вирішувати й інші управлінські завдання, такі, наприклад, як оптимізація бізнес-процесів, оцінка діяльності різних сегментів підприємства відповідно до його цілей діяльності. Функціональний підхід до управління, розглядає діяльність компанії як сукупність однорідних функцій, що виконуються підрозділами, та має певні переваги та недоліки. Для вирішення структурованих фінансових проблем у галузі управління витратами підприємства використання цього підходу дозволить суб'єкту бізнесу чітко формулювати цілі проблемних ситуацій та знаходити шляхи їх вирішення через експертне оцінювання та алгоритмізацію з метою досягнення ефективної фінансової політики господарюючого суб'єкта в умовах нестабільної економіки.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Великий Ю.М. Управління витратами підприємства : монографія / Великий Ю.М.; Міністерство освіти і науки України, Харків, нац. економ. ун-т. Х. : ІНЖЕК, 2009. 192 с.
2. Бутинець Ф. Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф. Бутинець, Т. Давидюк, З. Канурна, Н. Малюга, Л. Чижевська; За ред. проф. Ф. Бутиця. 3-тє вид., доп. і перероб. Житомир : ПП «Рута», 2005. 480 с.
3. Шутько Т. І. Економічна сутність управління витратами підприємства. *Ефективна економіка*. 2014. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3681>
4. Литовченко О.Ю. Управління витратами на підприємстві: теоретичний аспект. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 31. С. 301-309. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/47.pdf
5. Маркіна І.А., Вороніна В.Л., Рудич А.І. Теоретичні основи управління витратами підприємства. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020 р. № 4 (115). С. 140-147. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/26.pdf
6. Борисюк І. О., Семеняка Я. В. Формування системи управління витратами підприємства. *«Modern Economics»*. Електронне наукове фахове видання з економічних наук. 2017. №6 (2017). С. 15-23. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Borisyuk-I.-O.-Semenyaka-YA.-V..pdf>
7. Андрющенко І. С. Управління витратами операційної діяльності підприємств ресторанного господарства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами»; Харківський держ. ун-т харч. та торгівлі. Харків, 2016. 23 с.
8. Крот Ю.М., Пастернак Я.П. Формування ефективної системи управління витратами підприємств. *Вісник ХДУ. Серія «Економічні науки»*. 2018. Том 2. № 28 (2018). С. 148-151. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/67/64>
9. Ющишина Л. О. Менеджмент ресурсів та витрат: курс лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 103 с.
10. Федірко М., Чумак А., Грицюк І. Теоретико-методологічні аспекти управління витратами підприємств комунальної теплоенергетики України. *Вісник THEU*. 2015. № 1. С. 33-42.
11. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Управління витратами : навч. посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смірнова, Р. М. Бугріменко, 2017. 166 с. <https://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Upravlyannya-vitratami-CHorna-M.-V..pdf>

REFERENCES:

1. Velykyi Yu.M. Upravlinnia vytratamy pidprijemstva : monohrafiia / Velykyi Yu.M.; Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, Kharkiv, nats. ekonom. un-t. Kh. : INZhEK, 2009. 192 s.
2. Butynets F. Bukhhalterskyi upravlinskyi oblik: Pidruchnyk dlia studentiv spetsialnosti «Oblik i audyt» vyshchikh navchalnykh zakladiv / F. Butynets, T. Davydiuk, Z. Kanurna, N. Maliuha, L. Chyzhevska ; Za red. prof. F. Butyntsia. 3-tie vyd., dop. i pererob. Zhytomyr : PP «Ruta», 2005. 480 s.
3. Shutko T. I. Ekonomichna sutnist upravlinnia vytratamy pidprijemstva. Efektyvna ekonomika. 2014. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3681>

4. Lytovchenko O.Iu. Upravlinnia vytratamy na pidpriemstvi: teoretychnyi aspekt. Infrastruktura rynku. 2019. Vypusk 31. S. 301-309. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/31_2019_ukr/47.pdf
5. Markina I.A., Voronina V.L., Rudych A.I. Teoretychni osnovy upravlinnia vytratamy pidpriemstva. Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo. 2020 r. № 4 (115). S. 140-147. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/26.pdf
6. Borysiuk I. O., Semeniaka Ya. V. Formuvannia systemy upravlinnia vytratamy pidpriemstva. «Modern Economics». Elektronne naukove fakhove vydannia z ekonomichnykh nauk. 2017. №6 (2017). S. 15-23. URL: <https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/07/Borysiuk-I.-O.-Semenyaka-YA.-V..pdf>
7. Andriushchenko I. S. Upravlinnia vytratamy operatsiinoi diialnosti pidpriemstv restorannoho hospodarstva : avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk : 08.00.04 «Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy»; Kharkivskiy derzh. un-t kharch. ta torhivli. Kharkiv, 2016. 23 s.
8. Krot Yu.M., Pasternak Ya.P. Formuvannia efektyvnoi systemy upravlinnia vytratamy pidpriemstv. Visnyk KhDU. Seriya «Ekonomichni nauky». 2018. Tom 2. № 28 (2018). S. 148-151. URL: <https://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/67/64>
9. Yushchysyna L. O. Menedzhment resursiv ta vytrat: kurs lektsii. Lutsk: Volynskiy natsionalnyi universytet imeni Lesi Ukrainky, 2022. 103 s.
10. Fedirko M., Chumak A., Hrytsiuk I. Teoretyko-metodolohichni aspekty upravlinnia vytratamy pidpriemstv komunalnoi teploenerhetyky Ukrainy. Visnyk TNEU. 2015. № 1. S. 33-42.
11. Chorna M.V., Smirnova P.V., Buhrimenko R.M. Upravlinnia vytratamy : navch. posib. / M. V. Chorna, P. V. Smirnova, R. M. Buhrimenko, 2017. 166 s. <https://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Upravlyannya-vitratami-CHorna-M.-V..pdf>

MANAGEMENT OF ENTERPRISE COSTS: FUNCTIONAL ASPECT

Ganna CHUMAK

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

The purpose of the article is to study the peculiarities of cost management at the enterprise in order to make effective management decisions. The relevance of the researched problem is determined by the emergence of new scientific concepts and ideas of society's development, as well as the need to improve existing management methods and their adaptation to the operating conditions of Ukrainian enterprises. In the conditions of a market economy, the main goal of an enterprise is to achieve maximum profit. All other goals are subordinate to this main task, since profit is the basis and source of financial resources for further development. Cost management is the means by which the company achieves a high economic result. The main approaches to the concept of "cost management" are presented, the main approaches to their management are defined. Enterprise cost management is a process of purposeful influence on the composition, structure and behavior of costs, as well as their accounting, planning, analysis and control in order to make a management decision regarding their optimization. The choice of the most suitable configuration of the elements of the cost management system at the same time contributes to the creation and provision of the optimal economic method of production and sale of products. The cost management system has functional and organizational aspects. It includes the following functional subsystems: search and identification of resource saving factors; rationing of resource costs; resource expenditure planning by their types; accounting and analysis of resource costs; stimulating savings and resources and reducing their consumption.

It is shown that a functional approach to the distribution of costs by types of activity will contribute to the solution of the mentioned problems. It will make it possible to introduce a new system of measurements and identify the most accurate indicators of the cost of manufactured products, based on measurement and distribution of costs taking into account the differentiated consumption of resources by production, which will allow determining the areas of responsibility of managers, as well as quickly solving problems of pricing, cost reduction based on the analysis of costs formed by types of activities, to model their behavior and, based on the data of total costs, to form financial estimates and, in general, to manage costs more effectively.

Keywords: *enterprise costs, enterprise cost management system, approaches to management, functional aspect, management methods.*